

**УВС АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

213400, Увс аймаг, Улаангом сум,
Ө.Бадрахын гудамж
Утас: 70-45-33-17, Факс: (976)70-45-33-17,
E-mail: uvs@audit.gov.mn

2024.07.29 № 313
танай _____-ны № _____-т

АЙМАГ, СУМЫН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН 2024 ОНЫ
ЭЭЛЖИТ СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ
“АРДЧИЛСАН НАМ”-ЫН
УДИРДЛАГА ТАНАА

**Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр
хуульд заасан шаардлагад нийцсэн
талаарх дүгнэлт**

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 5.4-д заасан Төрийн аудитын газрын бүрэн эрхийн хүрээнд 2024 оны аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын ээлжит сонгуульд оролцох “Ардчилсан нам”-ын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

2024 оны аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын ээлжит сонгуульд оролцох нам, эвсэл болон бие даан нэр дэвшигч нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцоо, судалгааг гарган хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага нь 2024 оны аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын ээлжит сонгуульд оролцох нам, эвсэл болон бие даан нэр дэвшигчийн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817-1:2020 Төрийн аудит. Тулгуур зарчим, MNS 6817-6:2020 Төрийн аудит. Нийцлийн аудитын зарчим, MNS 6817-8:2020 Төрийн аудит. Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Монгол Улсын Их Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичиг, Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2024 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2025-2026 оны төсвийн төсөөллийн тухай хууль, холбогдох байгууллагаас авсан тайлан, судалгаа, мэдээллийг тус тус шалгуур болгон авч үзсэн.

0200201140

Дүгнэлт

“Ардчилсан нам”-ын аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2024 оны ээлжит сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

“Ардчилсан нам”-ын мөрийн хөтөлбөр 5 хуудас материал хавсаргав.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

М.БАТСУУРЬ

ХЯНАСАН:
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

М.БАТ-АМГАЛАН

БОЛОВСРУУЛСАН:
АХЛАХ АУДИТОР

АУДИТОР

Т.НАМЖИЛ

Т.АМАРМЭНД

Б.НЯМБУУ

УВС АЙМГИЙН АРДЧИЛСАН НАМЫН 2024 ОНЫ ОРОН НУТГИЙН СОНГУУЛИЙН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР

1. Боловсрол

- 1.1. Гэр бүлийн гишүүн бүрд гэр бүлийн боловсрол олгох "Монгол гэр бүл" боловсролын хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- 1.2. Хүүхдийн хөгжлийг дэмжих, авьяас чадварыг хөгжүүлэхэд чиглэсэн "Ном", "Авьяас", "Зөв Монгол хүүхэд" хөтөлбөрүүдийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.
- 1.3. Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд "Хүүхэд бүрдцахим төхөөрөмж" /таблет, зөөврийн болон суурин компьютер/ хөтөлбөр хэрэгжүүлж, сургалтын үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлнэ.
- 1.4. Сургууль, цэцэрлэгийн багш нарыг компьютер, сургалтын дэвшилтэт тоног төхөөрөмж, хэрэглэгдэхүүнээр хангаж, багшийн хөгжил, ур чадварыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн "Оюунлаг багш" хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- 1.5. Сургалтын байгууллагын өрсөлдөх чадвар, хөгжлийг дэмжсэн "Сайн сургууль, цэцэрлэг" хөтөлбөр хэрэгжүүлж, сумдын сургалтын байгууллагуудын боловсролын чанарын ялгааг арилгана.
- 1.6. Сургууль, цэцэрлэгийн удирдлагыг мэргэшсэн, тогтвортой, улс төрөөс хараат бус байх нөхцөлийг бүрдүүлж, удирдах албан тушаалтныг чөлөөлөх, томилох асуудалд аймаг, сумын иргэдийн төлөөллөөс бүрдсэн "Боловсролын зөвлөл"-ийн саналыг харгалздаг болно.
- 1.7. Ерөнхий боловсролын сургалтын хөтөлбөрт заавал судлан үзэх хичээлийн тоог цөөрүүлж, сонгон судлах хичээлийн тоог нэмэгдүүлнэ.
- 1.8. Хүүхэд, залуучуудад боловсрол эзэмшихэд нь туслах боловсролын тэтгэлэг, зээл, сангийн үйл ажиллагаа явуулах аж ахуйн нэгж, хувь хүнийг дэмжин урамшуулж, хамтран ажиллана.
- 1.9. Элсэлтийн ерөнхий шалгалт, олон улс, улсын чанартай олимпиад, уралдаан, тэмцээнд амжилт гаргасан сурагч, багш, бэлтгэсэн багш нарт олгох урамшууллыг нэмэгдүүлж, дэмжлэг үзүүлнэ.
- 1.10. Хүүхэд, залуус, төрийн албан хаагчдын гадаад хэлний боловсролыг дэмжих "Англи хэлний хөтөлбөр" хэрэгжүүлнэ.
- 1.11. Багш, суралцагч, эцэг эхийн хамтын ажиллагаа, хөгжлийг дэмжихүйц сургалтын цахим лаборатори, видео хичээл, цахим сурах бичиг, онлайн сургалт, виртуал орчин бүхий сургалтын нээлттэй тогтолцоог дэмжсэн "Дижитал боловсрол" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.
- 1.12. Инженерчлэл, техник технологийн төрөлжсөн бүсийн хэмжээний их, дээд сургууль байгуулах, дээд боловсролын сургалтын хосолсон хөтөлбөрүүдийг дэмжиж, хамтран ажиллана.
- 1.13. Улаангом политехник коллежийн сургалтын хөтөлбөрийг шинэчилж, хөдөлмөрийн зах зээлийн хэрэгцээнд нийцсэн нарийн мэргэжлийн шинэ ангиуд нээнэ.
- 1.14. Насан туршийн суралцахуйн төвийн үйл ажиллагааг өргөжүүлж, иргэдийн мэдлэг, ур чадварыг хөгжүүлж, насан туршийн суралцахуйн нээлттэй, уян хатан тогтолцоог бэхжүүлнэ.
- 1.15. Улаангом хотод олон улсын их сургуулиудын салбар бүхий оюутны хотхон байгуулах санал, санаачилгыг дэмжиж, хамтран ажиллана.
- 1.16. Цэцэрлэг, сургуулийн хүртээмжийг нэмэгдүүлж, нэг ангид ногдох хүүхдийн тоог 30-аас хэтрүүлэхгүй байх стандартыг хэрэгжүүлнэ.
- 1.17. Сургуулийн байршлаас хамааран хүүхдийг аюул, эрсдэлээс хамгаалах зорилгоор "Сургуулийн автобус" төслийг хэрэгжүүлнэ.
- 1.18. Дотуур байрны үйл ажиллагаа, бүтэц, орон тоо, чиг үүргийг өөрчилж, орчин нөхцөлийг сайжруулж, эрүүл мэнд, биеийн тамир, монгол ахуй, ёс заншил, өөртөө болон бусдад үйлчлэх үйлчилгээ бүхий "Хүүхэд хөгжлийн төв" болгон ажиллуулна.
- 1.19. Олон нийтийн эх хэлний боловсролыг дээшлүүлж, монгол бичгийн хэрэглээг бүх түвшинд нэвтрүүлнэ.
- 1.20. Орон нутгийн төсвөөс боловсролын салбарын багш, ажилтны орон нутагт ажилласны нэмэгдлийг үе шаттайгаар нэмэгдүүлэн олгоно.

2. Эрүүл мэнд

- 2.1. Эрүүл мэндийг дэмжих, урьдчилан сэргийлэх төвийн үйл ажиллагааг бие даасан хэлбэрээр зохион байгуулж, иргэдээ эрт илрүүлэг, үзлэг, оношилгоонд бүрэн хамруулна.
- 2.2. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын түргэн тусламжийн үйлчилгээг шинэчлэн зохион байгуулж, яаралтай тусламжийн чиглэлээр мэргэшсэн багийн шуурхай бэлэн байдлыг хангаж ажиллуулна.
- 2.3. Тэтгэвэр тогтоолгосон эмч, сувилагч нарыг эрүүл мэндийн байгууллагуудад зөвлөхөөр ажиллуулахыг бодлогоор дэмжинэ.
- 2.4. "1000 сувилагч" сургах, бэлтгэх хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- 2.5. Хүүхдийн эрүүл мэнд, өсөлт хөгжлийг дэмжих "Сүү" хөтөлбөрийг сургууль, цэцэрлэгүүдэд хэрэгжүүлнэ.
- 2.6. "Эрүүл шүд – Эрүүл хүүхэд" хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- 2.7. Сум бүрд шүдний кабинет байгуулахыг дэмжинэ.
- 2.8. Аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийг судасны MRI оношилгооны тоног төхөөрөмжтэй болгож, хот руу явж оношлуулах, эмчлүүлэх зардал, чирэгдлийг бууруулна.
- 2.9. Эрүүл мэндийн байгууллагуудыг алсын зайн оношилгооны тоног төхөөрөмжөөр хангаж, үйл ажиллагааг сайжруулахад дэмжлэг үзүүлнэ.
- 2.10. Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөцийг чадавхжуулах, гадаад болон дотоодод багаар нь сургах ажлыг зохион байгуулж, дэмжлэг үзүүлнэ.
- 2.11. Багийн эмч нарыг бүрэн автомашинтай болгох ажилд дэмжлэг үзүүлнэ.
- 2.12. Орон нутгийн төсвөөс эрүүл мэндийн салбарын эмч, ажилтны орон нутагт ажилласны нэмэгдлийг үе шаттайгаар нэмэгдүүлэн олгоно.

3. Хөдөлмөр эрхэлт, нийгмийн хамгаалал

- 3.1. Баялаг бүтээгчдээ дэмжиж, иргэдийн орлогыг нэмэгдүүлэх хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- 3.2. Гадаад, дотоодын сургуульд суралцаж, ажиллаж байгаа болон нутагтаа эргэн ирж ажиллаж байгаа залуучуудад зориулсан "Зөгий үүрэндээ" хөтөлбөр хэрэгжүүлж, сум, багт ажиллах залуучуудыг бодлогоор дэмжинэ.
- 3.3. "Хөдөлмөр эрхлэлтийн сан"-гийн олон эх үүсвэрээс ажлын байр бий болгож, жижиг, дунд болон бичил үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг дэмжиж, хил орчмын худалдаанд идэвхтэй оролцоход нь дэмжлэг үзүүлнэ.
- 3.4. Насан туршийн суралцахуйн төв болон коллежид залуучууд, ахмадуудад ур чадвар олгох сургалтын хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- 3.5. Залуучуудын хөгжлийн төвийн үйл ажиллагааг өргөжүүлж, хамтдаа хөгжих, суралцах орчныг бүрдүүлж, гарааны бизнесийг дэмжсэн хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- 3.6. Ахмад настны хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжсэн хөтөлбөр хэрэгжүүлж, "Ахмад мэргэжилтний алба" ажиллуулах санаачилга, хөдөлгөөнийг дэмжинэ.
- 3.7. "Хүүхдийн мөнгө" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.
- 3.8. Хүүхэд харах үйлчилгээ үзүүлэх, иргэн аж ахуйн нэгж байгууллагыг дэмжинэ.
- 3.9. Өрх, суманд 0-5 насны хүүхдийн эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн хамгааллын тусламж, үйлчилгээг чанаржуулах, хүртээмжийг сайжруулах хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- 3.10. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэд, иргэдэд зориулсан сэргээн засах, эмчилгээ сувилгааны төв байгуулна.
- 3.11. Ахмад настанд зориулсан сэргээн засах эмчилгээ, сувилгааны төвийг байгуулж, сумдын ахмадын байрны үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулахад дэмжлэг үзүүлнэ.
- 3.12. Хүүхдэд ээлтэй орчин бүрдүүлж, тэдний нийгмийн үйл ажиллагаанд оролцох, үзэл бодлоо илэрхийлэх, авьяас чадвараа хөгжүүлэх боломжийг дэмжсэн сайн дурын клубуудын үйл ажиллагааг дэмжинэ.
- 3.13. Цалин хөлсийг ажлын байранд өнгөрүүлсэн хугацаагаар бус ажлын үр дүнгээр тооцдог аргачлал нэвтрүүлж, цагаар ажиллах, зайнаас ажиллуулах зэргээр хөдөлмөр эрхлэлтийн олон хэлбэрийг дэмжих замаар эмэгтэйчүүд, оюутан залуучууд, ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.

- 3.14. Малчин, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч иргэдийн нийгмийн даатгалын хамрагдалтыг нэмэгдүүлж, нийгмийн баталгааг нь хангана.
- 3.15. Нийгмийн даатгал, нийгмийн халамжийн үйлчилгээг цахимжуулж, ил тод, нээлттэй, чирэгдэлгүй болгоно.

4. Соёл урлаг, биеийн тамир спорт

- 4.1. Соёлын биет болон биет бус язгуур өв соёлоо хадгалан хамгаалж, түгээн дэлгэрүүлж, өв өвлөн уламжлагчдаа дэмжсэн бодлого баримтална.
- 4.2. Баруун монголын өв соёлын аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн бий болгох, уламжлалт арга хэмжээг зохион байгуулахад дэмжлэг үзүүлж, соёлын аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.
- 4.3. Үндэсний соёлын агуулга бүхий кино, контент, тайз, дэлгэцийн бүтээлийг бодлогоор дэмжиж, хувийн хэвшлийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- 4.4. Иргэдийн соёлын бүтээлч үйлдвэрлэл, түүний эдийн засаг, санхүүгийн эргэлтэд оруулах байдлыг урамшуулан дэмжинэ.
- 4.5. Төр, хувийн хэвшил, спортын холбоодын түншлэлийн хүрээнд нийтийн биеийн тамир, спортыг бүх талаар хөгжүүлэхэд хамтран ажиллаж, дэмжлэг үзүүлнэ.
- 4.6. Хүүхэд залууст зориулсан спорт цогцолбор, талбай, усан бассейн, сургалтын төв, баг бүрд спорт тоглоомын талбай байгуулах зэрэг барилга байгууламжийн дэд бүтцийн төслийг төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлнэ.
- 4.7. Аймгийн өсвөрийн шигшээ багийг байгуулж, баг, тамирчдад дэмжлэг үзүүлж, спортын үндсэн төрлүүдийг хөгжүүлнэ.
- 4.8. Олон улс, улс, бүсийн хэмжээний томоохон уралдаан тэмцээн зохион байгуулахад дэмжлэг үзүүлнэ.
- 4.9. Улаангом хотод “Өвлийн спортын бааз” байгуулахыг дэмжиж ажиллана.
- 4.10. Аймаг, сум, байгууллагын түүхэн ойг өв соёл, зан заншил, түүх, бүтээн байгуулалтыг салбар бүрээр “100 эрхэм иргэн”, “100 бүтээн байгуулалт” зэрэг бүтээл бий болон олны хүртээл болгохыг ажлыг дэмжинэ.
- 4.11. Хүүхэд, залуучуудын ордон байгуулж, үйл ажиллагаанд нь дэмжлэг үзүүлнэ.

5. Хөдөө аж ахуй, үйлдвэржилт

- 5.1. “Шинэ хөдөө-Увс” төслийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.
- 5.2. “Хариуцлагатай, чинээлэг малчин” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- 5.3. “Ногоон бүс-эрүүл мах” хөтөлбөр хэрэгжүүлж, малчин өрхийг орлогыг нэмэгдүүлнэ.
- 5.4. Мал, мах бэлтгэлийн нэгдсэн тогтолцоог бий болгох замаар мал нядлах, ангилан савлах, консервлах үйлдвэр байгуулж, мах тээвэрлэх, борлуулах сүлжээг өргөтгөн ОХУ-д мах, махан бүтээгдэхүүн нийлүүлэх, малчдын орлогыг тогтвортой нэмэгдүүлэх “Монгол мах” брэндийг дэмжинэ.
- 5.5. Мал эмнэлгийн үйлчилгээг сум, багийн малчдад ойртуулж, чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэхэд мал эмнэлгийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.
- 5.6. Сум бүрд хөргүүртэй агуулах байгуулах, ноос, малын дайвар бүтээгдэхүүний боловсруулалт хийх, өндөр ашиг шимтэй мах, сүүний чиглэлийн эрчимжсэн аж ахуй эрхлэх иргэн, аж ахуйн нэгжийг хөрөнгө оруулалт, зээлийн бодлогоор дэмжинэ.
- 5.7. Баруун бүсийг гурил, тэжээлээр хангах үйлдвэрийг Баруунтуруунд байгуулна.
- 5.8. Чацаргана боловсруулах үйлдвэрлэлийг дэмжиж, жимсний борлуулалтыг дэмжсэн бодлого хэрэгжүүлнэ.
- 5.9. Аймгийн томоохон голуудыг дагасан өндөр ашиг шимт тэжээлийн ургамал тариалах усжуулалтын системийг байгуулж, эргэлтийн талбайг 5000 га-аар нэмэгдүүлж, тариалан эрхлэгч, хүнсний ногоо тариалагчдыг гбодлогоор дэмжинэ.
- 5.10. Бордооны үйлдвэрлэлийг дэмжинэ.
- 5.11. Хөдөө аж ахуй, үйлдвэрлэлийн цогцолбор бүхий “Увс -Агро” төслийг хэрэгжүүлнэ.
- 5.12. Баруун бүс нутгийн худалдааны чөлөөт бүсийг хөгжүүлнэ.

- 5.13. Орон нутгийн бренд бүтээгдэхүүнийг хөгжүүлэх, үйлдвэрлэлийн кластер "УВС" брэндийн бодлогыг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.
- 5.14. Бизнес инкубатор төвийн үйл ажиллагааг өргөтгөж, гарааны бизнес эрхлэгчдийг чадавхжуулж, дэмжлэг үзүүлнэ.
- 5.15. Жижиг дунд үйлдвэр эрхлэгчдийг дэмжих дэд сан бий болгож хамтран ажиллана.
- 5.16. Давс, нүүрс, төмрийн хүдэр зэрэг ашигт малтмалын боловсруулах үйлдвэрлэлийн чиглэлийг дэмжиж, хариуцлагатай уул уурхайг хөгжүүлнэ.
- 5.17. Шинжлэх ухаан, инновацын төсөл, хөтөлбөрүүдийг дэмжиж, дэвшилтэт болон шинэ технологийг орон нутгийн тэргүүлэх салбаруудад нэвтрүүлж, нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.

6. Дэд бүтэц, бүтээн байгуулалт

- 6.1. Баруун бүсийн босоо тэнхлэгийн зам дагуух тээвэр логистикийн төвийг Улаангомд байгуулна.
- 6.2. Гэр хороололд чиглэсэн дулаан, цэвэр, бохир ус, цахилгаан, авто замын дэд бүтцийг өргөтгөж, айл бүрийг хашаандаа сайхан амьдрах боломж нөхцөлийг бүрдүүлнэ.
- 6.3. Сумдын төвийн гэр хорооллын инженерийн дэд бүтцийн ажлыг /Баруунтуруун, Давс, Наранбулаг, Түргэн, Өмнөговь, Өндөрхангай сум/ дэмжиж, сайжруулна.
- 6.4. Сургууль, дотуур байр, цэцэрлэгийн барилгыг шинэчлэх, өргөтгөх, засвар тохижилтын ажлыг хийж, шаардлагатай техник тоног төхөөрөмжөөр хангана.
- 6.5. Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн барилгыг шинэчлэх, засвар, тохижилтынажлыг хийж, шаардлагатай тоног төхөөрөмж, автомашинаар хангана.
- 6.6. Сумдын соёлын төв, спортын ордон, нийтийн номын сан, музей зэрэг байгууллагуудын барилгыг шинэчлэн барих, засвар тохижилт хийх, шаардлагатай техник тоног төхөөрөмжөөр хангана.
- 6.7. Зоонозын өвчин судлалын төвийн барилгыг шинэчлэн барина.
- 6.8. Аймгийн төвийн авто замыг сайжруулж, "Гудамж" төслийг хэрэгжүүлнэ.
- 6.9. Сумдыг Улаангомтой хатуу хучилттай авто замаар холбох /Баруунтуруун, Бөхмөрөн, Тэс, Завхан, Тариалан, Түргэн, Сагил/ ажлыг хэрэгжүүлнэ.
- 6.10. Улаангомоос Боршоо боомт чиглэлийн хатуу хучилттай авто замыг өргөтгөн шинэчилнэ.
- 6.11. Ховд-Улаангомыг холбосон авто зам, Увс нуур чиглэлийн авто замын ажлыг бүрэн дуусгана.
- 6.12. Улаангом сумын 9,10,12-р багийн гэр хороолол, Улаантолгойн үерийн хамгаалалтын барилга байгууламжийг барьж, засварлана.
- 6.13. Аймгийн төвийн 35/10кВ-ын цахилгаан хангамжийн хуваарилах байгууламж, дэд станцын өргөтгөл /Сагил, Тариалансум/ барьж, Бөхмөрөн сумын Гурванжигэртэй багийг цахилгаан эрчим хүчинд холбоно.
- 6.14. Улаангом сумын 3, 10, 9, 12-р багийн гэр хорооллын цахилгааны шугамын өргөтгөл хийнэ.
- 6.15. Шинээр 60 МВт-ын цахилгаан станц барих төслийн ажлыг эхлүүлнэ.
- 6.16. Аймгийн төвийн бохир, цэвэр усны байгууламжуудыг шинэчлэн өргөтгөнө.
- 6.17. Түрээсийн орон сууц хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, ахмад настан, өрх толгойлсон, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн амьдрах орчин нөхцөлийг сайжруулна.
- 6.18. Аймгийн хэмжээнд 1500 өрхийг орон сууцжуулж, орон нутагт ажиллаж байгаа төрийн албан хаагчдыг орон сууцтай болгох санал, санаачилгыг дэмжиж ажиллана.
- 6.19. Улаангомын хуучин орон сууцны барилгыг дахин төлөвлөх, нийтийн орон сууцны гадна тохижилтыг сайжруулахад дэмжлэг үзүүлнэ.
- 6.20. Улаангомын Дулааны 2-р станцын хүчин чадлыг нэмэгдүүлнэ.

7. Байгальторчин, аялал жуулчлал

- 7.1. Улсын болон орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн сүлжээг өргөжүүлж, экосистемийн тэнцвэрт байдлыг хангах арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлнэ.

- 7.2. Уур амьсгалын өөрчлөлт, ойжуулалт, байгаль хамгаалал, иргэдийн эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлд анхаарсан ногоон хөгжлийн бодлого гарган хэрэгжүүлнэ.
- 7.3. Аймаг, сумын гэр хороолол болон аялал жуулчлалын бүсэд “Жорлонгоо өөрчилье” төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлж, хөрсний бохирдлыг бууруулж, сургууль, цэцэрлэг, дотуур байр, эрүүл мэндийн төвүүдийг стандартад нийцсэн ариун цэврийн байгууламжаар бүрэн хангана.
- 7.4. Яндан, нүхэн жорлонг жилд 10-аас доошгүй хувиар бууруулна.
- 7.5. Аймгийн төв, суурин газруудад хог хаягдал боловсруулах байдлыг төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд хэрэгжүүлж, эко орчин бүрдүүлэх хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- 7.6. Увс, Хяргас нуур зэрэг байгалийн үзэсгэлэнт газруудыг түшиглэн спорт, эрүүл мэнд, амралт, сувилал, эко туризм, өв соёлын аялал жуулчлалын цогцолбор байгуулах иргэд, аж ахуйн нэгжийн санаачилга, хөрөнгө оруулалт, оролцоог дэмжиж ажиллана.
- 7.7. Аялал жуулчлалын бүс нутагт отоглох цэгүүд байгуулж, тохижуулна.
- 7.8. Аялал жуулчлалын салбарт ажиллагсдын ур чадварыг сайжруулах арга хэмжээг төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд зохион байгуулж, үйлчилгээний соёл, стандартыг мөрдүүлнэ.

8. Хууль, шударга ёс

- 8.1. Төрийн албан тушаалтан, даргын эрх мэдлийг хамгаалсан төрийн бодлогыг өөрчилж, иргэний эрхийг хамгаалсан, иргэдэд үйлчилдэг бодлоготой болно.
- 8.2. Авлигатай тэмцэх, албан тушаалын гэмт хэргийн эсрэг “Авлигагүй аймаг” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- 8.3. Төрийн албаны сонгон шалгаруулалтыг шударгаар, нээлттэй явуулдаг болгоно.
- 8.4. Хүний эрх, хүйсийн тэгш байдлын талаарх иргэдийн боловсролыг дээшлүүлж, жендерийн тэгш бус байдал, хүчирхийллийг арилгахад чиглэсэн арга хэмжээ хэрэгжүүлнэ.
- 8.5. Шийдвэр гаргах түвшин дэх эмэгтэйчүүдийн төлөөллийг нэмэгдүүлж, улс төр, эдийн засаг, нийгмийн амьдралын бүх хүрээнд эмэгтэйчүүд үр дүнтэй оролцох, манлайлан ажиллах тэгш боломжоор хангана.
- 8.6. Төрийн албан хаагчийн ажлын чиг үүргийг оновчтой болгож, ёс зүй, сахилга хариуцлагыг чангатгана.

9. Ухаалаг засаглал

- 9.1. Аймгийн эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд чиглүүлсэн, үр ашигтай, хариуцлагатай, иргэдийн оролцоотой, төсөв санхүүгийн бодлогыг ил тод, нээлттэй хэрэгжүүлнэ.
- 9.2. Гадаад, дотоодын бизнес, хөрөнгө оруулалтын таатай орчин бүрдүүлж, олон улс, бүсийн төрөлжсөн арга хэмжээг төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд зохионбайгуулна.
- 9.3. Төрийн худалдан авах ажиллагаагаар дамжуулан дотоодын болон орон нутгийн үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүний худалдан авалтыг дэмжинэ.
- 9.4. Төрийн үйлчилгээг шуурхай, хариуцлагатай, хүртээмжтэй хүргэх нөхцөлийг бүрдүүлж, хүний эрх, цахимз асаглалыг дэмжсэн “Цахим Увс” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.
- 9.5. Төр, хувийн хэвшлийн байгууллагуудад “Стандарттай Увс” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, чанарын удирдлагын тогтолцоог сайжруулж, холбогдох стандартыг мөрдүүлнэ.
- 9.6. Төрийн албаны хүний нөөцийг чадавхжуулж, сурч хөгжих нөхцөлийг бүрдүүлнэ.
- 9.7. Төрийн байгууллагуудын дотоод үйл ажиллагааны удирдлагын цахим систем /Egr Mongolia/ бүрэн нэвтрүүлж, ажлын төлөвлөлт, хэрэгжилт, хяналтыг сайжруулна.